

	SOSYAL ARAŞTIRMALAR VE YÖNETİM DERGİSİ (SAYOD)	
JOURNAL OF SOCIAL RESEARCH AND MANAGEMENT		
E-ISSN: 2667-5897	https://dergipark.org.tr/tr/pub/sayod	Paper Type: Research Paper, Makale Türü: Araştırma
Sayı: 1, Nisan 2022	Issue: 1, April 2022	Received Date / Geliş Tarihi: 30/07/2021 Accepted Date / Kabul Tarihi: 15/08/2021
COVID-19'UN GAZETE HABERLERİNE YANSIMASI: BİR GAZETE ÖRNEĞİ		
REFLECTION OF COVID-19 ON NEWSPAPER NEWS: A NEWSPAPER EXAMPLE		
Atıf/ to Cite (APA): Arslan, T. ve Şahin, D. (2022). COVID-19'un Gazete Haberlerine Yansımaları: Bir Gazete Örneği, Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi, (1), 1-16.		Tuba ARSLAN¹ Dilek ŞAHİN²
DOI: https://doi.org/10.35375/sayod.976413		

ÖZ

Covid-19 hastalığının anlaşılıp açıklanmasında yazılı basının önemli bir temsil alanı olduğunu söylemek mümkündür. Covid-19'un ciddi bir sağlık sorunu olarak tanımlanması ve tüm dünyayı etkisi altına alması nedeniyle yazılı basın açısından da önemli bir haber nesnesi haline dönüşmüştür. Bu nedenle araştırma, Covid-19 salgını ile ilgili yayınlanan gazete haber metinlerinin içeriklerinin sistematik olarak incelenmesi amacıyla oluşturulmuştur. Araştırmada, Covid-19'a yönelik haberleri tespit etmek için yüksek tirajlı bir gazete incelenmiştir. Verileri analiz etmek için gazetenin resmi internet sayfalarında yer alan mevcut arşivlerine yeniden eskiye sıralanarak ulaşılmıştır. Araştırmada gazetenin 1 Eylül- 30 Eylül 2020 tarihleri arasında günlük yayım yapan Covid-19 konulu 552 gazete haberine erişilmiştir. Gazete haberlerinden 462 tanesi "Covid-19'a yönelik açıklama yapan" haberleri kapsarken, 90 tanesi "Covid-19'a yakalanan pozitif vakaları" kapsamaktadır. Toplanan verileri ise analiz edebilmek için MAXQDA 2020 nitel veri analiz programına yüklenilmiş ve betimsel istatistikî yöntemler sayesinde analizi gerçekleştirilmiştir. MAXQDA 2020 nitel veri analiz programında tematik kodlama yapılarak içerik analizi değerlendirilmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular Covid-19'la ilgili Türkiye'nin genelini yansıtabilecek çalışmalarda saptanan sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Çalışmanın sonucuna göre ise; gazete haberlerinin içeriklerinin tespit edilmesi ve olayların toplumsal etkilerinin anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Gazete, Haber

ABSTRACT

It is possible to say that the written media is an important representation area in understanding and explaining the Covid-19 disease. Since Covid-19 is defined as a serious health problem and affected the whole world, it has also become an important news item in terms of print media. For this reason, the research was created to systematically examine the contents of newspaper news texts about the Covid-19 outbreak. In the research, a newspaper with high circulation was examined to detect news about Covid-19. In order to analyze the data, the existing archives on the official web pages of the newspaper were accessed by ordering them back to old. In the research, 552 newspaper articles on Covid-19, which were published daily between September 1 and September 30, 2020, were accessed. While 462 of the newspaper news cover the news that "make a statement about Covid-19", 90 of them cover "positive cases caught in Covid-19". In order to analyze the collected data, the MAXQDA 2020 qualitative data analysis program was loaded and analyzed using descriptive statistical methods. Content analysis was evaluated by making thematic coding in the MAXQDA 2020 qualitative data analysis program and the findings were interpreted. The findings obtained are similar to the results found in studies that can reflect the generality of Turkey regarding Covid-19. According to the results of the study; It is important in terms of determining the contents of newspaper news and understanding the social effects of the events.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Newspaper, News

1. GİRİŞ

Çin'in Hubei eyaletinde 2019 yılının sonuna gelindiğinde Wuhan kentinde salgın şeklinde ortaya çıkan koronavirüsü, insanlara ve hayvanlara bulaş yoluyla geçebilecek bir virüs türüdür (Aygün vd., 2020; Basch vd., 2020; Gök vd., 2020; Kardeş ve Örnek, 2020) SARS (severe acute respiratory syndrome coronavirus-2) virüsüne benzerliği sebebiyle -CoV-2 olarak adlandırılmıştır (Budak ve Korkmaz, 2020). SARS-CoV-2 virüsü çok kısa bir sürede tüm dünyaya yayılmış olup, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından "korona virüs hastalığı-19" (COVID-19) olarak isimlendirilmiştir (Arslan vd., 2020).

Covid-19 virüsü ilk olarak deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunan bireylerde tespit edilmiştir (Bağcı vd., 2020). Korona virüsün toptan hayvan pazarında domuz, köpek, sığan, misk kedisi, yarasa ve yılan gibi hayvanları yiyen bireylerden kaynaklı olduğu düşünülmektedir (Tekin, 2020). Daha sonra ise insandan insana temas sonucu geçtiği fark edilmiştir. Bu enfeksiyon tüm yaş gruplarında görülebileceği gibi, öksürme, konuşma veya hapsirme sonrasında saçılan damlacıklar yoluyla geçtiği gözlemlenmektedir (Dikmen vd., 2020; Özdemir ve Pala, 2020). Araştırmalarda hastalarda en sık görülen şikayetler; ateş, öksürük, nefes darlığı, soğuk algınlığı, bulantı, kusma, yorgunluk, balgam, kas ağrısı, iştahsızlık, boğaz ağrısı, boğazda yanma, burun akıntısı, titreme, ishal ve baş ağrısı gibi semptomlardır (Ayoğlu, 2020; Bağcı vd., 2020; Eğilmez vd., 2020; Gül ve Çelebi, 2020; Yürümez ve Alaçam, 2020). Bu semptomların bireylerde görülme sıklığının artmasıyla beraber, mart ayında 185 ülkede enfekte vakalarda da artış gözlemlenmiştir. Bu sebeple DSÖ tarafından 11 Mart 2020 tarihinde Covid-19 virüsü, pandemi olarak ilan edilmiştir (Arslan vd., 2020; Yılmaz, 2020; Yürümez ve Alaçam, 2020).

Covid-19 virüsü, şu an dünyada tıbbi tedavi gerektiren çok fazla sayıda kişiye bulaşmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün raporlarına göre ise korona virüs vakaları her geçen gün daha fazla artmaktadır (Cinel, 2020). T.C. Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de 1 Eylül 2020 tarihinde 271.705 toplam vaka sayısı görülürken, 30 Eylül 2020 tarihinde 318.663 toplam vaka sayısına yükselmiştir. Aynı zamanda 1 Eylül 2020 tarihinde 47 kişi vefat ederken, 30 Eylül 2020 tarihinde vefat eden kişi sayısı 65'e ulaşmıştır. Bu nedenle pandemi, tüm dünyada sağlık, ekonomik ve sosyal sorunlarla ilgili endişelere sebep olmuştur (Demir, 2020). Dünya üzerinde 250.000'den fazla sayıda insanın hayatının sona ermesi, hükümetleri de 1 Aralık 2019 tarihi itibarıyla radikal olarak etkilemektedir (Durmuş, 2020; Gürbüz, 2020). Bu bağlamda hükümetler, acil durum planları yapmış ve ekonomik çöküşü engellemek için yardım paketleri hazırlamıştır (Cinel, 2020). Çin, İtalya, İspanya, ABD ve Almanya gibi Covid-19 salgınından en erken ve en ağır şekilde etkilenen ülkeler salgının şiddeti ve kapsamı arttıkça destek paketlerini güncellemek, daha büyük ve kapsamlı ek paketlerle genişletmek durumunda kalmışlardır. Rusya ise bu konuda istihdam politikasını geliştirmek amacıyla profesyonel gelişim eğitimleri düzenlemiş, Slovakya'da vergi indirimleri yapılmış, Litvanya da ise yatırım programları hızlandırılmıştır. Türkiye'de ise dezenfektan, maske, eldiven gibi koruyucu ekipmanın yerli üretimini sağlayabilecek KOBİ'lere 6 Milyon TL'ye kadar destek vermiştir (EY Türkiye Kamu Sektörü Danışmanlık Hizmetleri, 2020). Ayrıca Türkiye'de hükümet korona virüsün etkilerini azaltmak için; zorla tecrit, karantina altına alma, maske kullanma, sosyal mesafe gibi ciddi önlemler alma yoluna gitmiştir (Demir ve Çiğçi, 2020; Emiral vd., 2020). Toplu yaşam alanlarının kullanımını kısıtlamıştır. Okulların kapatılması, sokağa çıkma yasağının getirilmesi, bireylerin evde kalmalarına zorlanması örnek uygulamalar olarak gösterilebilir (Deniz ve Kiraz, 2020).

Küresel çapta ise korona virüsü ortadan kaldırmak anlamında tedavi protokolleri belirlenmiş ve aşı üretim çalışmaları gerçekleştirmeye başlanmıştır (Gürbüz, 2020). Dünyadaki çoğu ülkeler; seyahat kısıtlaması, maske kullanımı, eğitim-öğretim hayatına ara verilmesi, tüm ülkelere giriş-çıkışın bir süreliğine yasaklanması, karantina önlemleri, ekonomik önlemler, tanı koyma ve tedavi uygulamaları gibi önlemler almışlardır (Alıcılar vd., 2020). Bu doğrultuda hükümetler, hijyen anlamında çalışmalara devam etmesi ve el yıkama ve maske kullanma alışkanlığını topluma kazandırması gerekmektedir (Basch vd., 2020).

Covid-19'un anlaşılıp açıklanmasında yazılı basın da önemli bir temsil alanı olduğunu söyleyebilmek mümkündür. Haberlere olan yönelim Covid-19 sürecinde önemli bir büyüme göstermiştir (Tejedor vd., 2020). Çünkü Covid-19 ile ilgili haberler, toplum sağlığı açısından her zamankinden fazla önem göstermektedir (Sungur vd., 2020).

Covid-19 virüsü, tüm dünyanın kabul ettiği ciddi bir sağlık sorunudur ve küresel çapta dünyayı etkisi altına alması yönüyle yazılı basın açısından da önemli bir haber nesnesi haline gelmiştir. Gazete haberlerinin amacı ise günlük hayatta topluma pandemi hakkında geçerli ve güvenilir bilgi sunabilmektir. Haber medyası pandeminin anlaşılmasında hayati bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda halkın pandemiyle alakalı tepkisini şekillendirmesi konusunda da rol alabildiği gibi topluma olan etkisinin de değerlendirilmesinde önemlidir (Basch vd., 2020; Núñez-Gómez vd., 2020).

Konuyla ilgili yapılan araştırmalara göre İspanya halkının %39'u pandemiyle ilgili çıkan gazete haberine güvenmektedir (Tejedor vd., 2020). Fakat bazı araştırmalarda da Covid-19 pandemisiyle beraber ABD, Avustralya ve Endonezya gibi ülkelere gazete okuma sayısında azalma görüldüğü ve halkın gazetelere olan güveninin azaldığı sonucuna varılmıştır (Supadiyanto, 2020). Araştırmada da Covid-19 ile ilgili yüksek tiraj yapan bir gazete de yer alan haberlerin nicelik ve nitelik yönünden incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden kullanılan içerik analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İçerik analizini gerçekleştirebilmek için de MAXQDA 2020 programından yararlanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden MAXQDA 2020 programının kullanılmasının nedeni, gazetelerde yayınlanan Covid-19'a yönelik haberleri birbirine benzeyen temalar dâhilinde bir araya getirerek rakamsal olarak değerlendirme imkânına ulaşılabildiği olmasıdır.

1 Eylül 2020 – 30 Eylül 2020 tarihleri arasında yayınlanan seçilen günlük gazete çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Gazetenin 1 Eylül 2020 tarihinde tiraj sayısı 196.687 iken, 30 Eylül 2020 tarihinde tiraj sayısı 195.675'dir. Yüksek tiraja sahip gazetenin seçilmiş olmasının nedeni, gazetelerin internet adresleri üzerinden arşiv bölümünde, Covid-19 konulu çok fazla habere erişilme imkânına sahip olunmasından kaynaklıdır.

Elde edilen veriler Excel dosyasında kaydedilmiştir. Daha sonra toplanan veriler analiz edilebilmek için MAXQDA 2020 programına yüklenmiştir. Yüklenen verilerin programda doğru bir şekilde girilebilmesi için, elde edilen bilgiler doğrultusunda belirlenen kodlar, tematik kodlama halinde programa tanımlanmıştır. Gazetenin Covid-19 konulu haberleri içerik analizi yapılarak incelenmiş ve MAXQDA 2020 programında betimsel istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında 552 adet gazete haberine erişilmiştir. Gazete haberlerinden 462

tanesi ‘‘Covid-19’a yönelik açıklama yapan’’ haberleri kapsarken, 90 tanesi ‘‘Covid-19’a yakalanan pozitif vakaları’’ kapsamaktadır.

3. BULGULAR

Bu bölümde önce ‘‘Covid-19’a yönelik açıklamada bulunan’’ haberler incelenmiş, daha sonra ‘‘Covid-19’a yakalanan pozitif vakalara yönelik haberler analiz edilmiştir.

3.1 Covid-19’a Yönelik Açıklamada Bulunan Haberler

Gazete haberlerinin 462 tanesi ‘‘Covid-19’a yönelik açıklama yapan’’ haberleri kapsamaktadır. Gazetede yer verilen haberlerin 462’sinde de (%100) Covid-19’la ilgili haber konularına, açıklamada bulunanlara ve açıklama yapanların ifadelerini aktarma şekillerine ulaşılmıştır. Elde edilen veriler, MAXQDA 2020 nitel veri analiz programında kod değişkenlerin istatistiği yardımıyla analiz edilmiştir.

Tablo 1. Gazete Haberlerinin Konu Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Vaka Sayılarının Artması	88	19,05
Korona virüsünden Korunma Yolları	80	17,32
Aşı Çalışmaları	53	11,47
Etkinliklerin Kısıtlanması	36	7,79
Online Eğitim	31	6,71
Tedbirleri İhlal Edenlere Ceza	18	3,90
Kronik Hastalıkların Covid-19'a Etkisi	16	3,46
Karantina Kararı	14	3,03
Virüsün Ekonomik Gerileme Yaratması	14	3,03
Yeni Koron virüs Dalgası	12	2,60
Korona virüsün Belirtileri	10	2,16
HES Kodu	9	1,95
Temiz hava ve oksijenin Covid-19'a Etkisi	9	1,95
Esnek Çalışma	8	1,73
Vefat Eden Sağlık Çalışanlarını Anma	7	1,52
Normalleşme Süreci	6	1,30
Covid-19'un Hamileliğe Etkisi	6	1,30
Covid-19 İle Alakalı Sitelerden Siber Saldırı	6	1,30
Aşının Yan Etkileri	5	1,08
Anne Sütünün Covid-19'a Etkisi	4	0,87
Virüsün Bağışıklık Kazandırmaması	3	0,65
Otobüslerde Yolcu Sayısında Kısıtlama	3	0,65
Hayvanların Covid-19 Bulaş Riski	3	0,65
Sokağa Çıkma Yasağı	3	0,65
Virüsün Rüzgarla Taşınma İhtimali	2	0,43
Covid-19'luların Sınır Dışı Edilmesi	2	0,43
Korona virüs Döneminde Stresle Baş Etme Yolları	2	0,43
Yoğun Bakımların Doluluk Oranı	2	0,43
Pandemi Döneminde Çocukların Evde Kaliteli Vakit Geçirmesi	2	0,43
Korona Döneminde Online Alışverişin Artması	1	0,22
Pandemi Sürecinde GSS'den Yararlanma Şartları	1	0,22
Esmer İnsanların Covid-19'a Daha Yatkın Olması	1	0,22
Covid-19 İle İlgili Yayın Çalışmaları	1	0,22
Covid-19 ve Tele-tıp	1	0,22
Covid-19'a Yakalananların İşten Atılma Kararı	1	0,22
Korona virüs Tedavisinin Maliyetli Olması	1	0,22
Covid-19'a Karşı Bitkisel Tedavi	1	0,22
Toplam (geçerli)	462	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	462	100,00

Gazetede yer verilen haberlerin 462'sinde de (%100) Covid-19'la ilgili konulara yönelik analiz sonuçlarına göre en fazla 88 haberde (%19,05) vaka sayılarının artması, 80 haberde (%17,32) korona virüsünden korunma yolları ve 53 haberde (%11,47) aşı çalışmalarına yönelik konulara değinildiği tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 2. Haberlerde Covid-19'a Yönelik Açıklamada Bulunanların Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Köşe Yazarı	113	24,46
Bakanlıklar	73	15,80
Sağlık Çalışanları	72	15,58
Bilim Adamları	59	12,77
Valilikler	27	5,84
Yabancı Ülkelerin Başbakanları	16	3,46
Sanatçılar	14	3,03
Belediye Başkanı	12	2,60
İl Emniyet Müdürlüğü	12	2,60
İşletmeciler	12	2,60
Sporcular	11	2,38
İlaç Firmaları	6	1,30
Dünya Sağlık Örgütü	5	1,08
Cumhurbaşkanı	5	1,08
Milletvekilleri	4	0,87
Mühendisler	3	0,65
Öğrenciler	3	0,65
İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu	2	0,43
Öğretmenler	2	0,43
ÖSYM	2	0,43
TEMA Vakfı	1	0,22
Dünya Bankası	1	0,22
Avrupa Merkez Bankası (ECB)	1	0,22
TÜBİTAK	1	0,22
Şoförler	1	0,22
Birleşmiş Milletler	1	0,22
Türkiye Sigorta Birliği	1	0,22
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)	1	0,22
Moda Tasarımcısı	1	0,22
Toplam (geçerli)	462	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	462	100,00

Gazetede yer verilen haberlerin 462 'sinde de (%100) Covid-19'la ilgili açıklamada bulunanlara yönelik analiz sonuçlarına göre en fazla 113 haberde (%24,46) köşe yazarlarının, 73 haberde (%15,80) bakanlıkların ve 72 haberde (%15,58) sağlık çalışanlarının açıklamalarına yer verilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Haberlerde Açıklama Yapanların İfadelerini Aktarma Şeklinin Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Yazılı Açıklama	215	46,54
Basın Açıklaması	121	26,19
Röportaj	62	13,42
Bilimsel Çalışma	50	10,82
Protesto	12	2,60
Etkinlik	2	0,43
Toplam (geçerli)	462	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	462	100,00

Gazetelerde yer verilen haberlerin 462 'sinde (%100) Covid-19'la ilgili açıklama yapanların ifadelerini aktarma şekline yönelik analiz sonuçlarına göre en fazla 215 haberde (%46,54) yazılı açıklama, 121 haberde (%26,19) basın açıklaması ve 62 haberde (%13,42) röportaj kullanıldığına erişilmiştir (Tablo 3).

3.2 Covid-19'a Yakalanan Pozitif Vakalara Yönelik Haberler

Gazete haberlerinden 90 tanesi "Covid-19'a yakalanan pozitif vakaları" kapsamaktadır. Elde edilen veriler, MAXQDA 2020 nitel veri analiz programında kod değişkenlerin istatistiği yardımıyla analiz edilmiştir.

Tablo 4. Haberlerde Covid-19’lu Hastaların Yaşadığı İllerin Dağılımı

	Frekans	Yüzde
İstanbul	16	17,78
Yurt Dışı	12	13,33
Ankara	7	7,78
Antalya	6	6,67
Konya	4	4,44
Kayseri	3	3,33
Samsun	3	3,33
Trabzon	2	2,22
Sinop	2	2,22
Elazığ	2	2,22
Bolu	2	2,22
Kastamonu	2	2,22
Sakarya	2	2,22
Gaziantep	2	2,22
Malatya	2	2,22
Sivas	2	2,22
Bursa	2	2,22
Erzurum	2	2,22
Şanlıurfa	2	2,22
Çorum	1	1,11
Denizli	1	1,11
Burdur	1	1,11
Kars	1	1,11
Kırklareli	1	1,11
Eskişehir	1	1,11
Rize	1	1,11
Hatay	1	1,11
Zonguldak	1	1,11
Mersin	1	1,11
Diyarbakır	1	1,11
Adana	1	1,11
Gümüşhane	1	1,11
Afyonkarahisar	1	1,11
Tokat	1	1,11
Toplam (geçerli)	90	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	90	100,00

Gazete haberlerinin 90 tanesinde (%100) Covid-19’lu bireylerin yaşadığı şehirlere yönelik analiz sonuçları verilmiştir, en fazla 16 haberde (%17,78) İstanbul, 12 haberde (%13,33) yurt dışı ve 7 haberde (%7,78) Ankara’da bulunan Covid-19’lu hastalara yönelik haber yapılmıştır (Tablo 4).

Tablo 5. Haberlerde Covid-19’lu Hastaların Cinsiyet Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Erkek	66	73,33
Kadın	24	26,67
Toplam (geçerli)	90	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	90	100,00

Gazetede yer verilen haberlerin 90 tanesinde de Covid-19’lu bireylerin cinsiyetine ait analiz sonuçlarına göre 66 haberde (%73,33) erkek ve 24 haberde (%26,67) kadın olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 6. Haberlerde Covid-19’lu Hastalarının Yaş Aralığının Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Yüzde (geçerli)
37-54	22	24,44	32,84
55-72	20	22,22	29,85
19-36	17	18,89	25,37
73-73+	5	5,56	7,46
0-18	3	3,33	4,48
Toplam (geçerli)	67	74,44	100,00
Kayıp	23	25,56	-
TOPLAM	90	100,00	-

Gazetede yer verilen haberlerin 67 tanesinde (%74,44) Covid-19’lu bireylerin yaş aralığına ulaşılmıştır. Fakat 23 haberde (%25,56) Covid-19’lu bireylerin yaş aralığına ulaşamamıştır. Analiz sonuçlarına göre ulaşılan haberler içerisinde en fazla 22 haberde (%32,84) 37-54 yaş aralığındaki bireylerin Covid-19’a yakalandıkları tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 7. Haberlerde Covid-19’lu Hastaların Mesleklerinin Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Yüzde (geçerli)
Futbolcu	12	13,33	14,63
Emekli	11	12,22	13,41
Belediye Başkanı	10	11,11	12,20
Çalışmıyor (Öğrenci)	6	6,67	7,32
Sanatçı	6	6,67	7,32
Esnaf	6	6,67	7,32
Hekim	5	5,56	6,10
Milletvekili	4	4,44	4,88
Asker	2	2,22	2,44
Hemşire	2	2,22	2,44
Ev Hanımı	2	2,22	2,44
Öğretmen	1	1,11	1,22
Kaymakam	1	1,11	1,22
Polis	1	1,11	1,22
Memur	1	1,11	1,22
Akademisyen	1	1,11	1,22
Basketbolcu	1	1,11	1,22
Gazeteci	1	1,11	1,22
Voleybolcu	1	1,11	1,22
Başbakan	1	1,11	1,22
Can Kurtaran	1	1,11	1,22
Apartman Görevlisi	1	1,11	1,22
İmam	1	1,11	1,22
Kaptan	1	1,11	1,22
Vali	1	1,11	1,22
Çiftçi	1	1,11	1,22
Pilot	1	1,11	1,22
Toplam (geçerli)	82	91,11	100,00
Kayıp	8	8,89	-
TOPLAM	90	100,00	-

Gazetede yer verilen haberlerin 82 tanesinde (%91,11) Covid-19’lu hastaların mesleklerine ait bilgiye ulaşılmıştır. Fakat 8 haberde (%8,89) Covid-19’lu hastaların mesleklerine ait bilgiye ulaşılmamıştır. Ulaşılan haberler içerisinde en fazla 12 hastanın futbolcu (%14,63), 11 hastanın emekli olduğu (%13,41) ve 10 hastanın da belediye başkanı (%12,2) olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7).

Tablo 8. Haberlerde Covid-19’lu Hastaların Tedavilerinin Gerçekleştiği Yer Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Yüzde (geçerli)
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	38	42,22	46,91
Ev	22	24,44	27,16
Devlet Hastanesi	12	13,33	14,81
Kredi ve Yurtlar Kurumu	7	7,78	8,64
Cesar Leite Hastanesi	1	1,11	1,23
San Rafael Hastanesi	1	1,11	1,23
Toplam (geçerli)	81	90,00	100,00
Kayıp	9	10,00	-
TOPLAM	90	100,00	-

Gazetede yer verilen haberlerin 81’inde (%90) hastaların tedavilerinin gerçekteştiği yere ait bilgiye ulaşılmıştır. Fakat 9 haberde (%10) hastaların tedavilerinin gerçekteştiği yere ait bilgiye ulaşılamamıştır. Ulaşılan haberler içerisinde hastaların en fazla 38 haberde (%46,91) eğitim ve araştırma hastanesinde kaldıkları tespit edilmiştir (Tablo 8).

Tablo 9. Haberlerde Covid-19’lu Hastaların Pandemiden Sonra Sağlık Durumunun Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Yaşıyor	76	84,44
Öldü	14	15,56
Toplam (geçerli)	90	100,00
Kayıp	0	0,00
TOPLAM	90	100,00

Gazetede yer verilen haberlerin 90 tanesinde de (%100) hastaların pandemiden sonra sağlık durumuna ait bilgiye ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre 76 haberde (%84,44) hastaların yaşadıkları ve 14 haberde (%15,56) hastaların yaşamlarını yitirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 9).

4. TARTIşMA

Pandemi sürecinde insanlar, kitle iletişim araçlarına daha fazla zaman ayırmaktadır ve kitle iletişim araçlarının verdiği iletiler, insanları etkilemekte ve haber gündemini yansıtmaktadır (Emiral vd., 2020). Kitle iletişim araçlarından olan gazetelerin gündeminde 2020 yılı içerisinde dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınına yönelik haberler yoğun olarak yayınlanmaktadır (Chang veMeyerhoefer, 2020).

Araştırmada Covid-19 konulu gazete haberleri incelendiğinde ise, Türkiye’de en çok vaka sayılarının artmasına (%19,05), korona virüsünden korunma yollarına (%17,32) ve aşı çalışmalarına (%11,47) yönelik haberlerin yapıldığı tespit edilmiştir. Núñez-Gómez ve arkadaşlarının (2020) yaptığı araştırmada gazete haberlerinin başlıklarının olumsuz olduğunu belirlemiştir ve bu dönemde gazetelerin bilgi aktörü olarak rol oynadığı yönünde tespitleri bulunmuştur. İspanyada yapılan bu araştırma kapsamında Covid-19 salgını İspanyol genel gazetelerinin ön sayfalarında üç temel konuyu önem sırasına göre almıştır. Bu başlıklar; sağlık,

siyaset ve ekonomidir. Bunlardan sağlıkla ilgili olan tema genişleme verilerine ve sınırlama ve önleme tedbirlerine odaklanmıştır. Politika temasında ise, İspanyol halk sağlığı sistemine kaynak sağlamak için Hükümet tarafından kabul edilen yasal önlemlere ve ayrıca yönetiminin yürütme kısmına odaklanmıştır. Son olarak ekonomik tema da ise, ülkenin üretken dokusunu desteklemeye yönelik tedbirlerle ilgilidir (Núñez-Gómez vd., 2020). Nor ve Zulcaflı (2020) gazete haberlerinin genel olarak, Malezyalıların çoğunun hissettiği korku, kaygı ve belirsizliği yansıttığını belirlemiştir. En sık görülen temaları ise şüpheli covid-19 vakaları, sağlık bilgileri, önleyici tedbirler ve belirlenen hastanelerdeki Covid-19 durumları olarak tespit etmiştir. Politik ve ekonomik temaların ise daha sonra geldiği belirlenmiştir (Nor ve Zulcaflı, 2020). ABD’de ise gazetelerde en fazla Covid-19’un mali (finansal) veya ekonomik etkisine yönelik haberler yayınlanmaktadır (Baker vd., 2020; Basch vd., 2020).

Araştırma kapsamında Covid-19’la ilgili açıklamada bulunanlara yönelik analiz sonuçlarına göre en fazla köşe yazarlarının (%24,46), bakanlıkların (%15,80) ve sağlık çalışanlarının (%15,58) açıklamalarına yer verilmiştir. Bazı araştırmalarda genel basında doktorları, hemşireleri, Devlet Güvenlik Kuvvetlerini ve Kolorduyu, gönüllüleri ve temel faaliyet çalışanlarını sivil toplum için bilgilendirici bir aktör olarak belirlemiştir (Núñez-Gómez vd., 2020). Bazı araştırmalarda ise Covid-19 ile ilgili açıklamaların genelde hükümet, Sağlık Bakanlığı, bakanlar ve otorite sahibi diğer kişiler tarafından yapıldığını belirlemiştir (Nor ve Zulcaflı, 2020).

Araştırmada Covid-19’a yakalanan hastalara demografik özellikleri açısından incelendiğinde, Covid-19’a yakalanan erkek hastalara (%73,33) yönelik haberlerin yoğunluğunun daha fazla olduğu görülmüştür. Yapılan araştırmalarda ise, çalışmaya benzer olarak Covid-19’a en fazla yakalanan bireylerin erkekler oldukları sonucuna varılmıştır (Alıcılar vd., 2020; Erol, 2020). Fakat bazı araştırmalarda ise bu durumun tersi olarak Covid-19’a yatkın olan bireylerin kadınlar olduğu da tespit edilmiştir (Çelebi, 2020; Demir, 2020).

Araştırmada Covid-19’a yakalanan hastalara ilişkin haberlerde ikamet ettikleri şehirler açısından incelendiğinde; genellikle İstanbul’da (%17,78) ikamet ettikleri tespit edilmiştir. Bu durum nüfus yoğunluğundan kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Alıcılar ve arkadaşlarının (2020) yaptığı araştırmaya göre ise çalışmaya benzer şekilde covid-19’a yatkın olan bireyler, Ankara ve İstanbul’da (%38,5) ikamet etmektedir.

Covid-19’a yakalanan hastaların yaş gruplarına dair haberlere bakıldığında; 37-54 yaş aralığındaki (%32,84) bireylerin çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Bulut ve Kato (2020)’nin yaptığı araştırmada ise Covid-19’a yatkın olan bireylerin 50-59 yaş aralığındaki bireyler olduğu sonucuna da varılmıştır. Fakat genç yaştaki hastaların Covid-19 yakalanmasının haber değerinin daha yüksek olduğu da araştırmada ifade edilmektedir.

Araştırmada Covid-19’a yakalanan hastaların meslekleri açısından yapılan haberlere bakıldığında; hastaların büyük bir çoğunluğu futbolcu (%14,63) oldukları sonucuna varılmıştır. Bazı araştırmalarda ise Covid-19’a yatkın olan bireylerin mesleği hekimliktir (%53,8) (Bulut ve Kato, 2020).

Araştırmada haberler açısından Covid-19’a yakalanan hastaların tedavilerinin hangi kurum veya kuruluşlarda tedavi edildikleri ve bu hastaların hayatları devam edip etmediği araştırılmış ve elde edilen bulgular ışığında hastaların %46,91’inin eğitim araştırma hastanelerinde tedavi altına alındığı tespit edilmiştir. Ayrıca Covid-19’a yakalanan hastaların %84,44’ünün hayata devam ettiği

elde edilen sonuçlar arasındadır. Yapılan araştırmalarda ise Covid-19'a yakalanan hastaların %53,8'inin hastanelerde tedavi altına alındığı sonucuna varılmıştır (Alıcılar vd., 2020).

5. SONUÇ

Tüm dünyayı etkisi altına alarak olağanüstü bir döneme girilen pandemi sürecinde, güncel ve sağlıklı bilgiye ulaşmak tüm toplumlar açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda basın toplumun genelini etkileyebilme gücü bulunmaktadır. Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve gündemdeki olaylara göre yönlendirilebilmesi basının gücüyle gerçekleşmektedir.

Türkiye'de ilk korona virüs vakasının tespit edildiği 11 Mart 2020 tarihinden itibaren günümüze kadar çıkan gazete haberlerinin içerisinde, Covid-19'la alakalı birçok gazete haberi yayınlanmıştır. Gazete haberlerinin içeriklerinin tespit edilmesi olayların toplumsal etkilerinin anlaşılması açısından önem taşımaktadır. Çünkü gazetelerde yoğun bir şekilde yer alan Covid-19 haberlerinde halk sağlığı açısından vaka sayılarının artması, diğer sağlık içerikli haberlerin yanı sıra koruyucu önlemleri içeren haberlere de yer vermesi halkı doğru şekilde bilgilendirip yönlendirmesi açısından son derece önemlidir ve toplumun bilinçlenmesine, pandeminin daha kolay kontrol edilebilmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Alıcılar HE., Güneş G. & Çöl M. (2020). Toplumda Covid-19 Pandemisiyle İlgili Farkındalık, Tutum ve Davranışların Değerlendirilmesi. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5, 1-16.
- Arslan Ü., Özgen C. & Sungurtekin H. (2020). Yoğun Bakımda Covid-19. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 13(3), 833-841.
- Aygün EG., Karabuk, E. & Dilek, TUK. (2020). Do The Clinical Outcomes Of Covid-19 Differ In Pregnancy?. *Journal Of Surgery And Medicine*, 4(7), 600-602.
- Ayoğlu, H. (2020). COVID-19 Hastalarında Yoğun Bakım Yaklaşımı. *Türkiye Diyabet ve Obezite Dergisi*, 4(2), 183-193.
- Bağcı, E., Uzun C. & Bostan A. (2020). Covid-19 ve Sağlık Turizmi. *Journal Of Awareness*, 5(3), 331-348.
- Baker S. R., Bloom N., Davis S. J. & Terry S. J. (2020). Covid-İnduced Economic Uncertainty (No. w26983). National Bureau of Economic Research. 1-16.
- Basch C. H., Kecojevic A. & Wagner, VH. (2020). Coverage Of The COVID-19 Pandemic In The Online Versions Of Highly Circulated US Daily Newspapers. *Journal Of Community Health*, 1-9.
- Budak F. & Korkmaz Ş. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79.
- Bulut C. & Kato Y. (2020). Epidemiology of COVID-19. *Turkish Journal Of Medical Sciences*, 50, 563-570.
- Chang HH., Meyerhoefer, CD. (2020). COVID-19 And The Demand For Online Food Shopping Services: Empirical Evidence From Taiwan. *American Journal of Agricultural Economics*.

- Cinel EA. (2020). Covid-19'un Küresel Makroekonomik Etkileri ve Beklentiler. *Politik Ekonomik Kuram*, 4(1), 124-140.
- Çelebi GY. (2020). Covid 19 Salgımına İlişkin Tepkilerin Psikolojik Sağlamlık Açısından İncelenmesi. *Ibad Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 471-483.
- Demir A. & Çifçi F. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Egzersizin Lise Öğrencilerinin Psikolojik Sağlamlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 169-179.
- Demir ÜF. (2020). The Effect Of Covid-19 Pandemic On Sleeping Status. *Journal Of Surgery And Medicine*, 4(5), 334-339.
- Deniz PÖ. & Kiraz EDE. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Şehir Sağlığı Çalışmaları. *Journal Of Biotechnology And Strategic Health Research*, 4, 147-151.
- Dikmen AU., Kına MH., Özkan S., İlhan, MN. (2020). Covid-19 Epidemiyolojisi: Pandemiden Ne Öğrendik. *Journal Of Biotechnology And Strategic Health Research*, 4, 29-36.
- Durmuş V. (2020). Türkiye'de COVID-19 Salgımına Yönelik Epidemik Gelişmeler ve Diğer Ülkelerle Olan Benzerlikleri: Tanımlayıcı Bir Çalışma. *Journal of Biotechnology and Strategic Health Research*, 4(2), 134-142.
- Eğilmez OK. & Yılmaz MS. (2020). Kulak Burun Boğaz Hekimliği Açısından Covid-19 Salgını. *Journal Of Biotechnology And Strategic Health Research*, 4, 140-146.
- Emiral E., Çevik ZA. & Gülümser Ş. (2020). Covid-19 Pandemisi ve İntihar. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5, 138-147.
- Erol AT. (2020). *Yoğun Bakımda Covid-19 Mortalitesinde Prediktif Göstergeler ve Risk Faktörleri: Retrospektif Gözlemsel Çalışma*. [Tıpta Uzmanlık Tezi]. İstanbul, Türkiye: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bakırköy Dr. Sadi Konuk Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği
- Gök K., Köse O. & Özden, S. (2020). Gebelikte Coronavirüs Enfeksiyonu (COVID-19) ve Yönetimi. *Sakarya Tıp Dergisi*, 10(2), 348-358.
- Gül H. & Çelebi, F. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisinde Başlıca Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Kriz Yönetiminin Değerlendirilmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1703-1715.
- Gürbüz P. (2020). Covid-19 And Obesity: A Systematic Review. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 8(2), 506-514.
- Kardeş H. & Örnek Z. (2020). Covid-19 Pandemisine Pediatrik Yaklaşım. *Türkiye Diyabet ve Obezite Dergisi*, 4(2), 170-176.
- Nor NFM. & Zulcafli AS. (2020). Corpus Driven Analysis of News Reports about Covid-19 in a Malaysian Online Newspaper. *GEMA Online® Journal of Language Studies*, 20(3).
- Núñez-Gómez, P., Abuín-Vences, N., Sierra-Sánchez, J. & Mañas-Viniegra, L. (2020). The Spanish Press Approach Throughout The COVID-19 Crisis. An Analysis Of Framing Through The Front Pages Of The Main National Newspapers. *Revista Latina de Comunicación Social*, (78), 41-62.

- Özdemir Ö. & Pala A. (2020). Çocuklarda Covid-19 Enfeksiyonunun Tanısı, Tedavisi ve Korunma Yolları. *Journal of Biotechnology and Strategic Health Research*, 1, 14-21.
- Supadiyanto, S. (2020). (Opportunities) Death of Newspaper Industry in Digital Age and Covid-19 Pandemic. *Jurnal The Messenger*, 12(2), 192-207.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme Platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66935/genel-koronavirus-tablosu.html> adresinden 3 Ağustos 2021 tarihinde alınmıştır.
- Tejedor S., Cervi L., Tusa F., Portales M. & Zobotina, M. (2020). Information On The COVID-19 Pandemic İn Daily Newspapers' Front Pages: Case Study Of Spain And Italy. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(17), 6330.
- Tekin B. (2020). Covid-19 Pandemisi Döneminde Ülkelerin Covid-19, Sağlık Ve Finansal Göstergeler Bağlamında Sınıflandırılması: Hiyerarşik Kümeleme Analizi Yöntemi. *Finans Ekonomi Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 336-349.
- Yılmaz D. (2020). Diş Hekimliği ve Dental Klinikler Yönünden COVID-19 Enfeksiyonu. *Journal of Biotechnology and Strategic Health Research*, 4, 22-28.
- Yürümez Y. & Alaçam, M. (2020). Acil Serviste Covid-19 ve Yönetimi. *Journal Of Biotechnology And Strategic Health Research*, 4, 116-122.

T.C. KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ ETİK KURUL KARARLARI	
Toplantı Tarihi: 16/11/2020	Toplantı Sayısı: 2020/32
<p>Üniversitemiz Etik Kurulu 16.11.2020 tarihinde Prof. Dr. Muhammet Ruhat YAŞAR başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararı almıştır.</p>	
<p>Karar: 2 Üniversitemiz Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğretim elemanı Öğr. Gör. Tuba ARSLAN'ın "Covid-19'un Gazete Haberlerine Yansıması: Bir Gazete Örneği" başlıklı çalışmasının etik açıdan uygun olduğuna, konunun gereği için Rektörlük Makamına arzına;</p> <p>Oy birliği ile karar verilmiştir.</p>	
(İmza) Prof. Dr. Muhammet Ruhat YAŞAR Başkan	
(İmza) Doç. Dr. İbrahim EFE Başkan Yardımcısı	(İmza) Prof. Dr. Nazım ŞEKEROĞLU Üye
(İmza) Prof. Dr. Halil ALDEMİR Üye	(İmza) Prof. Dr. M. Fatih KANTER Üye
(İmza) Doç. Dr. Memet KULE Üye	(İmza) Doç. Dr. Cengiz TAŞKIN Üye
<p>ASLI GİBİDİR. Prof. Dr. Muhammet Ruhat YAŞAR</p>	